

Nr 886

Av herr **Svanström**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 185, angående riktlinjer för en aktiv lokaliseringsspolitik m. m.*

Av Kungl. Maj:ts proposition nr 185 torde kunna utläsas att det av Kungl. Maj:t föreslagna statliga ekonomiska stödet i lokaliseringssyfte i första hand kommer att bli tillämpligt i norra delen av landet. Med utgångspunkt från nu rådande förhållanden kan man beräkna att endast punktvis insatta lokaliseringssåtgärder vid s. k. katastroffall kan bli aktuella i södra och mellersta Sverige.

För östra delen av Götaland föreligger vissa befolkningsförhållanden, som torde böra beaktas vid planläggningen av den kommande lokaliseringssverksamheten. Där har befolkningsutvecklingen varit ogynnsam under de senaste 100 åren. Till belägg härför bifogas statistiska uppgifter från Kalmar län och Gotlands län. (Bilaga 1.)

Av dessa uppgifter framgår att Kalmar läns procentuella andel av hela rikets befolkning ständigt minskat från år 1850, då länets invånarantal utgjorde 5,8 procent av hela landets, till år 1963, då motsvarande siffra var 3,1 procent. Gotlands län visar samma tendens. Där var siffrorna år 1850 1,3 procent och år 1963 0,7 procent. I fråga om det absoluta invånarantalet visar statistiken att Kalmar län hade sin högsta befolkningssiffra år 1880. Medan hela landets invånarantal på de senaste 100 åren nära nog fördubblats, har Kalmar läns folkmängd i det allra närmaste stått stilla. Samma förhållande gäller i stort sett beträffande Gotland.

Det torde råda en utbredd uppfattning om nödvändigheten av snara åtgärder syftande till förändring av här påvisade trend i befolkningsutvecklingen i östra Götaland. Sådana åtgärder bör självfallet också bli tillämpliga i övriga delar av landet, där liknande tendenser i befolkningsutvecklingen kan påvisas.

I propositionen sägs att den aktiva lokaliseringsspolitiken skall främja en sådan lokalisering av näringslivet, att landets tillgångar av kapital och arbetskraft blir fullt utnyttjade och fördelas så att ett snabbt ekonomiskt framåtskridande främjas, att det stigande välståndet fördelas på ett rättvist sätt och ger människorna i olika delar av landet en tillfredsställande social och kulturell service samt att de försvarspolitiska synpunkterna inte förbises.

Vad gäller utnyttjandet av kapital och arbetskraft, så torde de östra kustområdena i Götaland liksom de två stora öarna i Östersjön få anses vara områden värda att satsa på. Angelägenheten av att genom aktiva lokalise-

ringsåtgärder vända den hundraåriga negativa befolkningsutvecklingen förefaller därför självklar. De försvarspolitiska synpunkternas vikt i sammanhanget synes vara höjd över varje diskussion.

Som ett kriterium för ett generellt insättande av aktiva lokaliseringåtgärder måste ovan påtalade ogynnsamma trend i befolkningsutvecklingen över en lång tidsperiod anses jämförbar med övriga av kommittén för näringslivets lokalisering skisserade kriterier.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 185 måtte som riktlinje för en aktiv lokaliseringspolitik godkänna, att det statliga ekonomiska stödet i lokaliseringssyfte insättes även i Kalmar län, på Gotland och i övriga områden, där den föreliggande långsiktiga trenden i befolkningsutvecklingen är ogynnsam, enligt de mera generella grunder, som avses för norra stödområdet.

Stockholm den 24 november 1964

Ivan Swanström

Bilaga 1

Befolkningsutvecklingen i Kalmar och Gotlands län 1850—1963

(Befolkningstalen hänför sig till slutet av resp. år)

År	Hela riket antal invånare	Kalmar län		Gotlands län	
		antal invånare	i % av hela rikets be- folkning	antal invå- nare	i % av hela rikets be- folkning
1850	3 482 541	202 178	5,8	44 572	1,3
1860	3 859 728	221 029	5,7	50 137	1,3
1870	4 168 525	233 110	5,6	54 028	1,3
1880	4 565 668	245 105	5,4	54 668	1,2
1890	4 784 981	232 847	4,9	51 337	1,1
1900	5 136 441	227 625	4,4	52 781	1,0
1910	5 522 403	228 129	4,1	55 217	1,0
1920	5 904 489	231 077	3,9	55 853	0,9
1930	6 142 191	231 410	3,8	57 458	0,9
1940	6 371 432	228 260	3,6	58 532	0,9
1950	7 041 829	236 774	3,4	58 995	0,8
1960	7 471 345	236 606	3,2	55 051	0,7
1963	7 581 237	234 080	3,1	53 518	0,7